

Digitale krænkelser Handleplan

Varde
Kommune

Indhold

4 Fordeling af ansvarsområder

5 Actioncard

6 Uddybelse til Actioncard

- 6 Vurder krænkelsen
- 7 Dokumenter krænkelsen
- 8 Stop krænkelsen
- 9 Anmeld krænkelsen
- 10 Behandl krænkelsen

11 Hjælp til håndtering af digitale krænkelse

Denne handleplan er udarbejdet på baggrund af materiale anvendt på landsdækkende "DELT kurser" i 2020. Disse kurser er sponsoreret af TRYG fonden og DKR og koordineret af bl.a. Rød Barnet, Medierådet for børn og unge, Center for digital pædagogik og SSP-samrådets fagudvalg for digital dannelse.

Handleplanen skal ses som en guideline til den fagprofessionelle til at håndtere digitale krænkelser. Digitale krænkelser kan være deling af nøgenbilleder, trusler, chikane på nettet, mobning og seksuelt betonedede ting.

Fordeling af ansvarsområder

Det anbefales, at der på den enkelte skole/institution tages drøftelse af hvem der har ansvar for hvilke opgaver i forbindelse med en eventuel digital krænkelse. Nedenstående skal ses som en inspiration til mulig ansvarsfordeling.

Ledelse:

- Vurderer om skolens ordensregler er overtrådt, og i så fald hvad de efterfølgende sanktioner skal være
- Kontakter forældrene til de implicerede
- Inddrager SSP-sekretariatet hvis det er relevant
- Vurderer om resten af skolen skal inddrages/informerer (afhængig af den givne situation og eleven), og hvordan det skal foregå
- Vurderer om der er foregået noget kriminelt, og bidrager med støtte ved eventuel politianmeldelse
- Beslutter skolens position i forhold til presse-henvendelser

Ressourcepersoner (typisk lærer eller pædagog):

- Tager ansvar for eleven der har været udsat for eller har udført krænkelsen
- Har fokus på om eleven kan have brug for psykologhjælp eller lignende
- Undersøger om eleven har en god ven/veninde, han/hun kan tale med
- Vurderer sammen med ledelsen om der skal konfliktmægles mellem de forskellige parter, hvis krænkelsen f.eks. er foregået internt på en skole/institution

Klasseteam:

- Bidrager til håndtering af hvordan forløbet skal behandles i den krænkedes klasse
- Taler, efter drøftelse/afklaring med ledelsen, med klassen om, hvad der er sket, og hvordan lignende situationer undgås i fremtiden

Actioncard for digitale krænkelse

Actioncardet anvendes i situationer, hvor fagprofessionelle får viden om, eller en henvendelse fra et offer for en digital krænkelse.

Anvendelse af actioncard mindsker tvivl og usikkerhed i en situation, hvor alle involverede parter bliver pressede. Det skaber rammer, der giver plads til den relevante refleksion og den konkrete vurdering i den enkelte situation – plads til at tage sig af den krænkede og eventuelt krænkeren. Sidst, men ikke mindst, bidrager det til at mindske risikoen for, at service-niveau og behandling af en krænkelse bliver personafhængig.

VURDER KRÆNKELSEN

Afdæk

Krænkelsen skal afdækkes, før den kan vurderes - anvend konkrete spørgsmål; Hvem er involveret, hvad er der sket, hvor er det sket osv.

Vurder

De relevante professionelle og ledelsen på skolen eller uddannelsesinstitutionen vurderer krænkelsen. Involver eventuelt SSP-sekretariatet. Det skal vurderes, om der er tale om en situation, der bør ende med en politisag, underretning eller pædagogisk håndtering.

Inddrag

Er den krænkede umyndig skal forældrene, i udgangspunktet involveres hurtigst muligt (værdispringsregel, i Forvaltningsloven § 28 gælder, hvis du vurderer, at hensynet til barnet vejer tungere end forældrenes interesser). De professionelle hjælper den krænkede med at involvere forældrene. Trinene "Dokumenter" og "Stop krænkelsen" kan i enkelte tilfælde komme før forældreinddragelse. Er den krænkede myndig vurderes det i samråd med denne, hvem der med fordel kan involveres.

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

Gem

Den krænkede og/eller forældrene bør hjælpes til at tage og gemme: screenshots, videooptagelse, beskeder fra krænker eller venner og bekendte, som skriver om krænkelsen, navne på dem, der er involveret (krænkerne og eventuelt andre ofre). Professionelle, udover politiet, skal ikke gemme materiale på egen telefon eller lignende.

Logbog

I krænkelsesager med mange involverede eller mange hændelser, kan det være en fordel for den professionelle at få forældrene til den krænkede til at skabe overblik ved at notere forløbet med hvem, hvad, hvor og tidsangivelser. Derfor kan det være en god idé at lave logbog.

STOP KRÆNKELSEN

Kendt krænker

Er sagen af en karakter, der kan håndteres pædagogisk internt på skolen eller uddannelsesinstitutionen, tages der kontakt til krænkeren og dennes forældre (hvis umyndig) og eventuelt delt materiale anmodes slettet (bed forældre om at kontrollere) og krænkende adfærd bringes til ophør. Er der tale om en sag, hvor der sker politianmeldelse tager politiet over på indsatser. SSP-sekretariatet kan konsulteres ved tvivl.

Ukendt krænker

Når dokumentationen er sikret, bør den professionelle vejlede

og støtte den krænkede, og dennes forældre ift. at forsøge at få slettet materiale, der evt. er delt på hjemmesider eller sociale medier. Redbarnet.dk/sletdet - hvis hjælpen nægtes - anmeld dette på datatilsynet.dk

Samarbejde

Er sagen af en karakter, der kan håndteres pædagogisk, kan der samarbejdes i SSP-regi mellem skolerne internt i kommunen for at få stoppet den digitale krænkelse. Er der tale om behov for samarbejde regionalt eller nationalt anbefales det at rådføre sig med SSP-konsulenten.

ANMELD KRÆNKELSEN

Politianmeldelse

Den professionelle kan støtte og anbefale en anmeldelse, men i udgangspunktet er det forældrene og/eller den krænkede, der anmelder.

Selve anmeldelsen: mød op på politistationen, telefonisk henvendelse til politiet på 114 eller anmeld på nettet: [Politi.dk/](https://politi.dk/) anmeld under fanen [Seksualforbrydelser]. I tilfælde med vold eller overgreb skal kommunens beredskabsplan iværksættes.

Forsikringsanmeldelse

Den professionelle bør anbefale, at den krænkede eller dennes forældre undersøger, om de skulle være dækket af deres egen forsikring ift. hjælp.

BEHANDL KRÆNKELSEN

Faglig sparring

Der kan sparres med SSP-konsulent ift. helhedsperspektiv på sagen, koordination mellem de involverede professionelle o.l.

Hjælp de relevante

Det bør vurderes om den krænkede, dennes forældre og eventuelt krænkeren har brug for hjælp ud over, hvad skolen/uddannelsesstedet kan tilbyde.

Håndtering af omgivelserne

Der bør, i samarbejde med den krænkede og forældrene, være opmærksomhed på og vurdering af, hvorvidt klassekammerater, skolen og/eller forældre orienteres om krænkelsen. Går den krænkede og krænker på samme skole/uddannelsessted giver dette eventuelt anledning til særlige tiltag. Ligeledes bør der være opmærksomhed på, hvorledes en eventuel presseinteresse for krænkelsen håndteres.

Uddybelse til Actioncard

Vurder krænkelsen

VURDER KRÆNKELSEN

1. Afdæk

Krænkelsen skal afdækkes før den kan vurderes - anvend konkrete spørgsmål: Hvem er involveret, hvad er der sket, hvor er det sket osv.

2. Vurder

De relevante professionelle på skolen eller uddannelsesinstitutionen vurderer krænkelsen. Involver eventuelt SSP-konsulent. Det skal vurderes, om der er tale om en situation, der bør ende med en politisag, underretning eller pædagogisk håndtering.

3. Inddrag

Er den krænkede umyndig skal forældrene, i udgangspunktet, involveres hurtigst muligt (værdispringsregel). De professionelle hjælper den krænkede med at involvere forældrene. Trinene "Dokumenter" og "Stop krænkelsen" kan i enkelte tilfælde komme før forældreinddragelse. Er den krænkede myndig vurderes det i samråd med denne, hvem der med fordel kan involveres.

UDDYBENDE ANBEFALINGER

Beredskabet bør ikke være baseret på formodninger, hvorfor det anbefales at spørge ordentligt ind til krænkelsen.

Hvad er der sket? Hvor mange er involveret? Er hændelsen begrænset til skolen, eller involverer den eksterne parter? Hvor langt er den aktuelle deling nået ud? Hvor gammel er den krænkede person? Generelt bør man stille konkrete spørgsmål til den krænkede elev for at forstå omstændighederne og rækkevidden af delingen.

Man skelner typisk imellem to situationer, hvoraf sidstnævnte kan give grund til politianmeldelse:

1. En hændelse, hvor et billede/billederne er taget eller delt i en uskyldig sammenhæng, hvor unge bekræftede hinanden, var kærester eller blot ubetænksomme.
2. En hændelse, hvor billedet/billederne er taget eller delt i en sammenhæng, hvor der indgår trusler, afpresning, seksuelle krænkelser, eller hvor hævnmotiver kan ligge bag hændelsen.

NB: Det er i udgangspunktet op til forældrene (krænkede under 18 år) og den krænkede, om der skal anmeldes jf. "Anmeld krænkelsen" i nærværende handleplan. Giver krænkelsen anledning til underretning til myndighedsafdeling? Er man bekymret for barnets trivsel i forbindelse med krænkelsen eller håndtering af denne skal der ske underretning til de sociale myndigheder.

Kontakt forældrene og hold evt. et møde med forældrene for at sikre, at de ved, hvad der er foregået, og hvordan hændelsen kan have indflydelse på deres barn. Eleven kan evt. deltage i dette møde.

- Vær opmærksom, hvis den krænkede er tilbageholdende med at fortælle forældrene om krænkelserne. Kan der være en grund til dette?
- Fortæl forældrene om, hvad skolen har gjort indtil nu for at støtte eleven, og hvad skolen fremadrettet vil gøre. Lav evt. en logbog over den støtte man har givet familien.
- Spørg forældrene, hvordan de mener, skolen bedst kan hjælpe deres barn, og kom med forslag til, hvordan de kan støtte derhjemme, fortæl forældrene hvor de kan få vejledning f.eks. hos den kommunale SSP-konsulent og Red Barnets rådgivning SletDet.
- Aftal med forældrene, hvor ofte skolen og hjemmet skal holde hinanden opdateret med informationer om sagen, og hvilke informationer disse opdateringer skal indeholde.
- Hvis de krænkende handlinger politianmeldes, skal forældrene forholde sig til, hvilken støtte de ønsker fra skolen og andre instanser. Fortæl forældrene, hvilken form for støtte skolen og andre kan tilbyde.

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

STOP KRÆNKELSEN

ANMELD KRÆNKELSEN

BEHANDL KRÆNKELSEN

Dokumenter krænkelsen

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

Gem

Den krænkedede og/eller forældrene bør hjælpes til at tage og gemme: screenshots, videooptagelse, beskeder fra krænker eller venner og bekendte, som skriver om krænkelsen, navne på dem der er involveret (krænkerne og eventuelt andre ofre). Professionelle, ud over politiet, skal ikke gemme materiale på egen telefon eller lignende.

Logbog

I krænkelsesager med mange involverede eller mange hændelser, kan det være en fordel for den professionelle, at skabe overblik ved at notere forløbet med hvem, hvad, hvor og tidsangivelser.

UDDYBENDE ANBEFALINGER

Ved en anmeldelse er det vigtigt at have så mange beviser som muligt som dokumentation for lovovertrædelsen. Det kan være screenshots af hjemmesider og korrespondancer, hvor delingen er foregået. Det kan også være spor, som krænkeren har afsat i forbindelse med en hacking. Dette skal ske, inden eventuelle digitale beviser slettes. Hjælp den krænkedede og forældrene med at afklare, hvad der er mulige beviser. Lad forældre eller den krænkedede gemme oplysningerne på deres devices.

Nogle unge vil have lyst til at slette krænkende billeder og korrespondancer for at glemme hændelsen. Men den krænkedede unge skal gemme beviser i form af screenshots, SMS'er, chatsamtaler og lignende, da de kan bruges, hvis krænkelsen skal anmeldes på et socialt medie eller til politiet.

STOP KRÆNKELSEN

ANMELD KRÆNKELSEN

BEHANDL KRÆNKELSEN

Stop krænkelser

STOP KRÆNKELSEN

ANMELD KRÆNKELSEN

BEHANDL KRÆNKELSEN

Kendt Krænker

Er sagen af en karakter der kan håndteres pædagogisk internt på skolen eller uddannelsesinstitutionen, tages der kontakt til krænkeren og dennes forældre (hvis umyndig) og eventuelt delt materiale anmodes/kontrolleres slettet og krænkende adfærd bringes til ophør. Er der tale om en sag, hvor der sker politianmeldelse tager politiet over på indsatser. SSP-sekretariatet kan konsulteres ved tvivl.

Ukendt Krænker

Når dokumentationen er sikret, bør den professionelle vejlede og støtte den krænkede og dennes forældre ift. at forsøge, at få slettet materiale der evt. er delt på hjemmesider eller sociale medier: Redbarnet.dk/sletdet - hvis hjælpen nægtes - anmeld dette på datatilsynet.dk

Samarbejde

Er sagen af en karakter der kan håndteres pædagogisk, samarbejdes der i SSP-regi mellem skolerne internt i kommunen for at få stoppet den digitale krænkelse. Er der tale om behov for samarbejde regionalt, eller nationalt anbefales det, at rådføre sig med SSP-konsulent.

UDDYBENDE ANBEFALINGER

Kendt krænker

Den hurtigste og mest effektive måde at få fjernet digitalt indhold på, er ved at den person, der har lagt indholdet op på nettet, sletter indholdet igen. Hvis personen, der er ansvarlig for krænkelserne, er kendt:

- Forklar personen og forældrene, hvorfor indholdet er krænkende, og anmod personen om at fjerne det.
- Bed forældrene om bevis for, at indholdet slettes fra personens devices og/eller platforme (f.eks. fotos på mobilen og gemt indhold på cloudbaserede tjenester).
- Bed forældrene om en liste over de personer, indholdet er blevet delt med.

Ukendt krænker

Tal med den krænkede eller den, der har anmeldt krænkelserne, om hvem der kan have udført de krænkende handlinger. Den eller de elever, der har anmeldt krænkelserne, vil muligvis ikke videregive oplysningerne af frygt for negative konsekvenser fra de jævnaldrende. Her er det dog vigtigt at forsikre dem om, at de vil blive støttet gennem hele processen. Forsøg at få slettet materiale der evt. er delt på hjemmesider eller sociale medier; Redbarnet.dk/sletdet - hvis hjælpen nægtes - anmeld dette på datatilsynet.dk Overordnet gælder det om at skabe en kultur, hvor anmeldelser af digitale krænkelser omtales og fremhæves som en positiv handling.

Anmeld krænkelsen

ANMELD KRÆNKELSEN

BEHANDL KRÆNKELSEN

1. Politianmeldelse

Den professionelle kan støtte og anbefale en anmeldelse, men i udgangspunktet er det forældrene og/eller den krænkede der anmelder. Selve anmeldelsen: mød op på politistationen, telefonisk henvendelse til politiet på 114 eller anmeld på nettet: [Politi.dk/anmeld](https://politi.dk/anmeld) under fanen [Seksualforbrydelser].

2. Forsikringsanmeldelse

Den professionelle bør anbefale, at den krænkede eller dennes forældre undersøger, om de skulle være dækket af deres egen forsikring ift. hjælp.

UDDYBENDE ANBEFALINGER

Politianmeldelse

Drøft om krænkelsen skal politianmeldes og bistå med støtte i processen omkring en eventuel anmeldelse.

- En politianmeldelse kan være med til at give eleven en bekræftelse af, at der er tale om en lovovertrædelse, og at eleven ikke selv bør føle skyld eller skam over hændelsen.
- En politianmeldelse vil skabe mere opmærksomhed omkring hændelsen.
- En politianmeldelse i sig selv kan ikke nødvendigvis hindre, at billeddelingen fortsætter.

Som udgangspunkt er det den krænkede selv eller dennes forældre, der skal anmelde deling af krænkende materiale (§ 264 d). Er der tale om blufærdighedskrænkelser (§ 232) eller videregivelse af børnepornografi (§ 235), kan skolen indgive en anmeldelse. Ved overvejelser om en sådan anmeldelse kan SSP-konsulent konsulteres.

Vælger forældre at undlade politianmeldelse, trods barnets ønske herom og/eller er der tale om voldsomme og vedvarende krænkelse, som de professionelle vurderer burde anmeldes, skal det overvejes om den professionelle bør sende en underretning med baggrund i vurderingen af fare for den krænkedes trivsel og udvikling. I dette tilfælde vil myndighedsafdelingen vurdere sagen og afklare om der skal ske anmeldelse til politiet fra myndighedsafdelingens side. I en sådan situation kan SSP-konsulent eller myndighedsrådgiver konsulteres.

Muligheder for anmeldelse:

- Mød op på politistationen
- Telefonisk henvendelse til politiet på 114.
- Anmeld på nettet: [Politi.dk/anmeld](https://politi.dk/anmeld) under fanen [Seksualforbrydelser].

Anmeldelse til forsikringen

Kontakt forsikringsselskab for mulighed for dækning af udgifter til psykologhjælp. Alternativt kan egen læge kontaktes for henvisning til psykolog. Nogle forsikringer dækker også behov for juridisk bistand i forbindelse med en krænkelse.

Center for seksuelle overgreb på Rigshospitalet kan også kontaktes for vejledning omkring muligheder for psykologhjælp.

Behandl krænkelsen

BEHANDL KRÆNKELSEN

1. Faglig sparring

Der kan sparres med SSP konsulent m.fl. ift. helhedsperspektiv på sagen, koordination mellem de involverede professionelle.

2. Hjælp de relevante

Det bør vurderes om den krænkede, dennes forældre og eventuelt krænkeren har brug for hjælp ud over hvad skolen/uddannelsesstedet kan tilbyde.

3. Håndtering af omgivelserne

Der bør, i samarbejde med den krænkede og forældrene, være opmærksomhed på og vurdering af hvorvidt klassekammerater, skolen og eller forældre orienteres om krænkelsen. Går krænkede og krænker på samme skole/uddannelsessted giver dette anledning eventuelt anledning til særlige tiltag. Ligeledes bør der være opmærksomhed på hvorledes en eventuel presseinteresse for krænkelsen håndteres.

UDDYBENDE ANBEFALINGER

Den krænkede part

Hvor medtaget er eleven af hændelsen? Har eleven ændret adfærd? Er der behov for psykologhjælp eller anden eksperthjælp, som kan give eleven nogle redskaber til at lære at acceptere hændelsen og komme videre kan SSP-konsulent kontaktes for sparring.

- Snak med eleven om det skete og tag dennes følelser og oplevelser alvorligt.
- Bebrejd ikke eleven hans/hendes handlinger f.eks. ved billeddeling.
- Anerkend, at det, der ligger på nettet, aldrig kan slettes helt, men gør opmærksom på, at der er hjælp at hente.
- Forsøg at nedtone en eventuel katastrofestemning og forsøg at bevare roen hos eleven.
- Hjælp så vidt muligt offeret til at kunne forlige sig med situationen.
- Undersøg, om eleven har en ven/veninde, som kan støtte i processen.

Er der tale om en sag med afpresning, er det vigtigt at støtte eleven i, at han/hun ikke skal give efter for afpresningen. Henvi eventuelt eleven til rådgivning og krisehåndtering på Red Barnets

hotline ((+45) 35 36 55 55) eller til Sikkerchat ((+45) 29 27 01 01), hvor der sidder professionelle, der kan støtte eleven i en svær situation. Her er det muligt at være anonym, når man henvender sig.

Den krænkende part

Skolen kan med fordel have en kontaktperson, elever kan gå til, hvis de fortryder at have delt materiale eller på anden måde har bidraget til krænkende hændelser.

Sammen med kontaktpersonen kan eleven snakke om hændelsen og det videre forløb.

SSP-sekretariatet kan kontaktes ift. rådgivning og vejledning af den krænkende part og dennes forældre.

Håndtering af omgivelserne

Vurder om og i hvilket omfang klassen og andre elever skal orienteres. Dette vil være en vurdering, der er forskellige fra sag til sag. I nogle sager skaber det ro og trivsel for den krænkede; i andre det modsatte. Husk at involvere den krænkede og dennes forældre i beslutningerne. Vurdér hvad der kan gøres for at hændelsen ikke sker i fremtiden. SSP-konsulent kan konsulteres ift. afvejning af muligheder.

Krænker og den krænkede på samme skole

Hvis krænkelsen er foregået internt på en skole, er det vigtigt at vurdere muligheden for konfliktmægling mellem de forskellige parter i sagen. Tag stilling til, om skolen har sanktionsmuligheder på området, og hvad disse i givet fald indebærer, og om de skal i spil. Har skolen en nul-tolerancepolitik kan der være tale om (midlertidig) bortvisning af elever, som deltager i krænkelse (ledelsesansvar).

Håndtering af pressen

Drøft i lederteamet evt. i samarbejde med SSP-konsulent, hvordan skolen håndterer eventuelle henvendelser fra pressen. Det er vigtigt at have fokus på at beskytte eleverne. Tag stilling til, hvordan I forholder jer, hvis pressen vil have kommentarer. Hvad skal henholdsvis lærere, ledere, elever og elev- radsrepræsentanter gøre, hvis medierne henvender sig? Hvad skal der siges, og hvem udtaler sig? Sørg for at alle parter kender deres muligheder og beføjelser ift. pressen.

Hjælp til håndtering af digitale krænkelse

SSP Varde

Frisvadvej 70, 6800 Varde

Tlf.: 79 94 62 43

www.ungvarde.dk

Mail: ssp@varde.dk

SAMARBEJDSPARTNERE, HVOR DER KAN SØGES VEJLEDNING/HJÆLP:

Politi - tlf. nr. 114

Varde Kommune, den sociale bagvagt - tlf. nr. 114

Red Barnets hotline - tlf. nr. 35 36 55 55

Sikkerchat - tlf. nr. 29 27 01 01

Varde Kommune: underretning@varde.dk

[Red Barnet.dk/sletdet](http://RedBarnet.dk/sletdet)

www.cyberhus.dk

**Varde
Kommune**

Bytoften 2, 6800 Varde
Telefon 79 94 68 00
vardekommune@varde.dk

www.vardekommune.dk

